

[Fr. Andersen (Holbæk A.)]

end nogen anden, og at den derfor maa have Krav paa at møde almindelig Forstaaelse og have Krav paa, at man fra alle Sider prøver at yde sin Medvirken til, at Forholdene kan blive noget anderledes. Staten kan ikke skubbe Opgaven fra sig, den kan saa meget mindre gøre det, som man fra den Side, hvor det før er hævdet, at Staten ikke magtede at løse Opgaven, har tilrettelagt Forholdene saaledes, at den Opgave, som Staten ikke kunde eller ikke vilde tage op, den skulde Kommunerne klare. Det har i alt Fald faaet Udtryk ogsaa under Forhandlingerne her i Fjor, at Opgaven maatte siges nærmere at være kommunal, og jeg vil gerne sige — jeg har sagt det tidligere, men jeg vil gerne gentage det —, at hverken den nu siddende Regering eller nogen anden Regering under de nuværende Samfundsforhold vil kunne afskaffe Arbejdsløsheden, det lader sig ikke gøre, den er nu en Gang Systemets sorte Slagskygge, og den kan ingen løbe fra. Men det er jo heller ikke saa, at vi møder med et Krav om, at Regeringen og den høje Rigsdag skulde afskaffe Arbejdsløsheden, saaledes som Forholdene ligger. Det, som Talen er om, er at begrænse den til det minimale. Man maa kunne forlange, at der træffes positive Foranstaltninger til at mildne Nøden, og det maa jeg paa det stærkeste hævde, at mildne Nøden *kan* vi, hvis vi *vil*. Andet eller mere er der ikke Tale om. Men paa den anden Side synes jeg, at vi indenfor den Grænse, der drages af Rækkevidden af det, vi evner, maa være forpligtede til at gøre alt, hvad vi kan, for i nogen Maade at mildne Arbejdsløshedens Følger og prøve paa at dæmpe op derimod. Det er heller ikke saaledes, at vi i det Lovforslag, som vi her har til Behandling, har kaldt paa Staten alene, nej; da Bekæmpelsen af Arbejdsløsheden nu en Gang saa afgjort er et fælles Anliggende, er det naturligt, at Stat og Kommune, offentlige Institutioner og alle, der overhovedet er i Stand til at medvirke, samvirker paa bedst mulig Maade til at begrænse Ulykkens Omfang.

Jeg vil gerne saa indtrængende, som det er muligt, bede om, at man fra alle Sider vil tage forstaaende paa Spørgsmaalet og erklære sig villig til at være med i Arbejdet, saa kan vi altid tales ved om Enkeltheder, om Formerne o. s. v., blot at man dog vil mødes i dette, at vi alle sammen maa være forpligtede til at prøve paa at yde en Indsats mod det frygtelige Onde, som Arbejdsløsheden, den store, omfattende

og forfærdende Arbejdsløshed, nu en Gang er. Jeg synes, vi skulde gaa ind til det Arbejde med Tanken henvendt paa de mange Tusinder af Medborgere og Landsmænd, som uforskyldt er Ofre for et Samfundsonde, prøve ved fordragelig og god Raadslagning, om der dog ikke kunde være Mulighed for at træffe Foranstaltninger, som i nogen Maade kunde lindre Nøden og begrænse Ulykkens Omfang. Saa kan man se paa Spørgsmaalet, som man vil. Ingen kan komme udenom, at saa mange Tusinder arbejdsløse har vi, og at alle disse mange Tusinder er meget uheldigt stillede; ja, mange af dem er ligefrem stedt i Nød. Derfor er det en afgjort Sag, at de skal hjælpes paa den ene eller den anden Maade. Der er slet ikke Plads for Spørgsmaalet, om de *skal* hjælpes; der er kun Plads for Forhandling og Overvejelse af, hvilken Form man skal give den Hjælp, som er aldeles uomgængelig nødvendig, som man ikke kan komme udenom.

Naar man maa erkende det — og jeg mener ikke, at det virkelig kan modsiges —, tror jeg ikke, at man kan finde nogen bedre egnet Form end netop Arbejde. Arbejde først og kun Understøttelse, hvor der ikke er Mulighed for noget andet. Det er det, der er vor Opfattelse, og det er det, der er Arbejdernes Opfattelse, og det er vel egentlig talt inderst inde alles Opfattelse, at det bedste, man kan gøre, det er at prøve paa at tilvejebringe Arbejdsmuligheder i saa stort et Omfang som muligt.

Nu skal jeg villigt erkende, at naar en langvarig Arbejdsløshed hærger og har medført en omfattende Krise, saa udtømmes Mulighederne for at finde lettilgængelige Foranstaltninger, hvormed der kan sættes ind. Men derfor er det efter mit Skøn ikke saaledes, at man har Lov til at opgive Ævred og sige: det er umuligt at skaffe Arbejde. Det *kan* lade sig gøre i nogen Grad, ja, i et ikke ubetydeligt Omfang, at tilvejebringe Arbejde. Jeg hørte med stor Interesse den højtærede Indenrigsminister for nogle Dage siden her i Folketinget under Forhandlingerne om en anden Sag udtale, at der rundt omkring i Kommunerne vilde blive stillet betydelige Krav til Udførelse af Vej-arbejder, og jeg er enig med den højtærede Minister i, at det er rigtigt. Det er klart, at netop Arbejde af den Beskaffenhed altid vil være det mest hensigtsmæssige, naar Talen er om Foranstaltninger, der skal sigte til at aflaste Arbejdsløshed, ogsaa fordi den alt overvejende Del af Udgiften ved saadanne Arbejder nu en Gang maa blive Arbejdsløn. Denne Udtalelse, som den